

аспірант Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України, м. Київ
старший викладач кафедри інженерії програмного забезпечення
Житомирського державного технологічного університету

ВЕБ-ОРІЄНТОВАНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.

Одна з тенденцій і потреб сучасності - це веб-орієнтоване навчання (Web-Based Learning або WBL) та використання веб-орієнтованих середовищ навчання, які є як і засобами інформаційних технологій так і педагогічними засобами. Статистичні дослідження компанії «Gemius Ukraine» за 2017 рік свідчать, що Інтернетом в Україні користуються близько 22 млн. чоловік, з них 88 % - щодня. Цілком природньо, що веб-орієнтовані середовища навчання стають пріоритетними в контексті організації масової дистанційної освіти. Питанням, пов'язаним з використанням веб-орієнтованих середовищ навчання в освіті присвячено багато публікацій, як вітчизняних так і зарубіжних: О.М. Спірін, Т.А.Вакалюк, О.О.Кишинська, В.В.Котьяк, В.С. Круглик., Б.Х. Хан (Badrul Huda Khan), Нхі Труонг, (Nghi Truong).

В науковій та педагогічній літературі зустрічаються поняття веб-орієнтовані середовища навчання, веб-орієнтовані системи навчання, веб-орієнтоване освітнє середовище, веб-орієнтовані засоби у навчанні, веб-орієнтовані навчальні середовища, Інтернет орієнтовані педагогічні технології, e-Learning. Спільного в них є модель побудови мережевої взаємодії між учасниками освітнього процесу та із самим програмним засобом.

Рисунок 1 Модель мережевої взаємодії WBL

Професор, Бадрул Худа Хан президент дистанційного центру професійного розвитку Маквідон (McWendon Education, США) першим ще в 1997 році озвучив фразу «веб-інструкція» у своїй однойменній книзі [1]. Пізніше він сформулював визначення технології веб-орієнтованого навчання (WBL) як «засновану на гіпермедіа програму навчання, яка використовує атрибути і ресурси всесвітньої павутини (WWW) для створення змістоутворюючого освітнього середовища, що характеризується підтримкою і мотиваційно-ціннісним забезпеченням навчального процесу» [2]

Різноманітність сучасних модифікацій тлумачення поняття освітнього середовища ілюструє, зокрема, поява поняття «віртуальне освітнє середовище», розуміння якого поки залишається неоднозначним.

Освітнє середовище в даному контексті відповідно наукових позицій О.Єжової визначається як «система умов існування, формування і діяльності особистості в процесі засвоєння нею конкретної системи наукових знань, практичних умінь і навичок; як система

умов виховання й навчання особистості». Відповідно до такого підходу освітнє середовище є системою педагогічних і психологічних умов і обставин, за яких створюються можливості для розкриття як уже наявних здібностей і особистісних особливостей учнів, так і таких інтересів і здібностей, що ще не виявилися. В сучасних умовах реформування освіти важливим завданням є науково обґрунтоване і методично забезпечене використання, а також створення комфортного та ефективного освітнього середовища.

Одним з аспектів такої діяльності є робота з середовищами навчання як зі складовою освітнього середовища. Середовище навчання в найзагальнішому сенсі у наукових працях визначається як сукупність природних і штучних умов, в яких реалізується процес навчання. У понятті «середовище навчання» конкретизується поняття «освітнє середовище». Це пов'язано з тим що в освітньому середовищі може існувати велика кількість середовищ навчання. Головною особливістю яких є їх цілеспрямована та спеціальна організація на відміну від освітнього середовища, яке може виникати як організовано, так і стихійно. Використовуючи термін «середовище навчання» поняття «середовище» визначається як складне утворення, у якому інтегруються різноманітні компоненти, одним із яких є навчальне комп'ютерно орієнтоване середовище. Структурним елементом навчального комп'ютерно орієнтованого середовища являється веб-орієнтоване навчальне середовище.

У своїх дослідженнях Жук Ю.О. робить висновок, що предметне (навчальне) середовище можна розуміти як сукупність умов і обставин, в умовах використання яких забезпечується взаємодія в навчальному процесі з певного предмета між учителем, учнем і на основі відповідного педагогічно виваженого використання засобів навчальної діяльності, зокрема засобів ІКТ [3, ст. 94]. Веб-орієнтоване середовище навчання дозволяє крім іншого створити умови для організації навчального процесу, розподіленого в просторі і в часі, при обов'язковій мережевій взаємодії всіх учасників освітнього процесу, що надасть можливості цілеспрямовано, відповідно до навчально-виховних цілей і завдань реалізовувати навчання.

Вітчизняними і зарубіжними дослідниками розглядаються різні аспекти використання веб-орієнтованих середовищ навчання. Проте актуальним залишається питання розробки таких середовищ, зокрема з окремих навчальних дисциплін, а саме для вивчення програмування.

Список використаних джерел

1. Badrul Huda Khan, Web-based instruction. – Educational Technology Publications (Educational Technology Magazine), 1997 (2nd edition, 2001). – 463 pp
2. Badrul Huda Khan, Web-Based Training. – Educational Technology Publications (Educational Technology Magazine), 2000. – 599 pp.
3. Жук Ю.О. Теоретико-методичні засади організації навчальної діяльності старшокласників в умовах комп'ютерно орієнтованого середовища навчання: Монографія . – К.: Педагогічна думка, 2017. - 468 с.